

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวในจังหวัดสุพรรณบุรี

ปริยาภรณ์คุณสิทธิเพชร และ อัญชิสามณีฉาย

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักผศ.ดร.สุจิตราเจริญวิทยุยิ่งยศ

อาจารย์ที่ปรึกษารองอ.ภาวิณีเพ็งเพชร

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวระหว่างพ.ศ.2543 และ พ.ศ.2553 ในจังหวัดสุพรรณบุรีและหาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าของที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่นาข้าวเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินชนิดอื่นและเจ้าของที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้ประโยชน์ที่ดินชนิดอื่นเป็นพื้นที่นาข้าวโดยปัจจัยที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ นโยบายรัฐบาล ราคาพืชเศรษฐกิจและราคาที่ดินหรือราคาเช่าที่ดิน ผลการวิจัยพบว่า ระหว่างพ.ศ. 2543 และ พ.ศ.2553 จังหวัดสุพรรณบุรีมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวจำนวน 1,020.93 ตารางกิโลเมตร โดยการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวในจังหวัดสุพรรณบุรีแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่เพิ่มขึ้นและการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่ลดลง โดยการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่มีลักษณะเพิ่มขึ้นมีพื้นที่ทั้งหมด 281.73 ตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ อำเภอหนองหญ้าไซ มีพื้นที่เพิ่มขึ้น 107.76 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 38.25 ของพื้นที่นาข้าวที่มีการเพิ่มขึ้นทั้งหมด ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ เช่น โครงการประกันราคาข้าวที่สนับสนุนราคาผลผลิตที่ส่งผลให้เกษตรกรปลูกข้าวเพิ่มขึ้น เป็นต้น และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่มีลักษณะลดลงมีพื้นที่ทั้งหมด 739.2 ตารางกิโลเมตร โดยอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุดคือ อำเภอเมือง มีพื้นที่ลดลง 120.47 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.30 ของพื้นที่นาข้าวที่มีการลดลงทั้งหมด ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านราคาที่ดิน เนื่องจากราคาเช่าที่ดินสูงขึ้นส่งผลต่อกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่มีพื้นที่นาเป็นของตัวเองไม่สามารถทำการเช่าที่ดินต่อไปได้ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่นาเป็นการใช้ประโยชน์ชนิดอื่นๆจากผลการวิจัยจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวในจังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่ลดลงมากกว่าการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาข้าวที่เพิ่มขึ้น จากปัจจัยเรื่องราคาที่ดินซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะราคาที่ดินหรือค่าเช่าขึ้นสูงเกินไป ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีที่ดินในการทำนา ดังนั้นจึงเสนอแนะให้รัฐบาลเร่งหาแนวทางในการแก้ไขเรื่องราคาที่ดิน และจัดสรรที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาเหล่านี้

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลง นาข้าว สุพรรณบุรี

